

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет медичний

Кафедра педіатрії

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної роботи

Едвард БУРЯЧКІВСЬКИЙ

" 01 " 09 2024 р

МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
З НАВЧАЛЬНОЇ КОМПОНЕНТИ

Факультет медичний, курс 5

Навчальна компонента «ПЕДІАТРІЯ»

Затверджено:

засіданням кафедри педіатрії

Одеського національного медичного університету

Протокол № 1 від " 29 " 08 2024 р.

Завідувач кафедри Микола АРЯЄВ

Перезатверджено:

Засідання кафедри педіатрії

Одеський національний медичний університет

Протокол № 1 від 26 08 2025 р.

Завідувач кафедри Микола АРЯЄВ

Розробники:

проф. Микола АРЯЄВ, доцент Віктор БРЮКОВ, доцент Лариса КАПЛІНА,
доцент Людмила СЕНЬКІВСЬКА, доцент Роман ПАПІНКО, доцент Максим
ФЕДІН, доцент доктор філософських наук Дарія КОЛОМІЄЦЬ, асистент Вера
Коропець, асистент Любов БРАТКОВА

Примітка. У разі публікації методичних розробок як самостійної
друкованої праці вчена рада факультету надає рекомендацію до друку за
наявності двох рецензій, одна з яких зовнішня — від рецензента іншого
закладу вищої освіти.

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Змістовий модуль №2 «Хвороби системи крові у дітей».

Практичне заняття № 14

Тема 6. Анемії у дітей. Геморагічні захворювання у дітей. Анемії у дітей (дефіцитні, постгеморагічні, гемолітичні, внаслідок порушення гемопоезу визначення, етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика, прогноз.

Практичне заняття № 15

Тема 6. Коагулопатії (гемофілія) у дітей: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика, прогноз. Тромбоцитопенії (тромбоцитопенічна ідіопатична пурпура) у дітей: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика, прогноз.

Практичне заняття 16.

Тема 6. Геморагічний васкуліт у дітей: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика, прогноз. Невідкладна допомога при кровотечах у дітей

Практичне заняття 17.

Тема 7. Лейкемії та лімфоми у дітей. Лейкемії у дітей: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.

Практичне заняття 18.

Тема 7. Лейкемії у дітей: лікування, профілактика, прогноз, паліативна допомога

Практичне заняття 19.

Тема 7. Лейкемії та лімфоми у дітей. Лімфоми у дітей: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика, прогноз, паліативна допомога.

Мета: Опанування здобувачем вищої освіти знань і формування елементів професійних компетентностей в галузі педіатрії з підрозділу гематологія

Тема 6. Анемії у дітей. Геморагічні захворювання у дітей

Анемії у дітей (дефіцитні, постгеморагічні, гемолітичні, внаслідок порушення гемопоезу): визначення, етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика, прогноз.

Коагулопатії (гемофілія) у дітей: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика, прогноз.

Тромбоцитопенії (тромбоцитопенічна ідіопатична пурпура) у дітей: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика, прогноз. Геморагічний васкуліт у дітей: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференціальна діагностика,

лікування, профілактика, прогноз. Невідкладна допомога при кровотечах у дітей.

Тема 7. Лейкемії та лімфоми у дітей.

Лейкемії у дітей: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика, прогноз, паліативна допомога.

Лімфоми у дітей: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика, прогноз, паліативна допомога.

Основні поняття:

Тема 6. Визначення етіології, патогенезу анемії у дітей. Визначення класифікації анемії у дітей. Визначення клініки різних видів анемії. Встановлення діагнозу анемія. Визначення принципів лікування анемії у дітей. Визначення профілактики та прогнозу при анеміях у дітей. Визначення геморагічних захворювань у дітей. Встановлення діагнозу гемофілія: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика, прогноз. Встановлення діагнозу тромбоцитопенії (тромбоцитопенічна ідіопатична пурпура) у дітей: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика, прогноз. Встановлення діагнозу геморагічний васкуліт у дітей: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика, прогноз. Надання невідкладної допомога при кровотечах у дітей.

Тема 7. Встановлення діагнозу лейкемії у дітей: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика, прогноз, паліативна допомога. Встановлення діагнозу лімфоми у дітей: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика, прогноз, паліативна допомога.

Обладнання: манекен дитини, пацієнт за темою заняття.

Тривалість кожного заняття 2 години

План:

1. Організаційні заходи (привітання, перевірка присутніх, повідомлення теми, мети заняття, мотивація здобувачів вищої освіти щодо вивчення теми).
2. Контроль опорного рівня знань:

Тема 6. Причини виникнення та класифікація анемії. Етіопатогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування та профілактика залізодефіцитної анемії. Етіопатогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування та профілактика В12-дефіцитної анемії. Етіопатогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування та профілактика фолієво-дефіцитної

анемії. Етіопатогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування та профілактика гемолітичних анемії та анемії внаслідок порушення гемопоезу. Етіопатогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування, прогноз геморагічного васкуліту. Етіопатогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування, прогноз тромбоцитопенічної пурпури та тромбоцитопатій. Етіопатогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування, прогноз гемофілії у дітей.

Тема 7. Гемобластози у дітей. Етіопатогенез, класифікація, клініка, діагностика, лікування та прогноз гострого лейкозу у дітей. Етіопатогенез, класифікація, клініка, діагностика, лікування та прогноз хронічного мієлобластного лейкозу у дітей. Етіопатогенез, класифікація, клініка, діагностика, лікування та прогноз лімфом у дітей

3. Формування професійних вмінь, навичок (оволодіння навичками комунікації, клінічного огляду, визначення схеми лікування, проведення лабораторного дослідження тощо) оволодіння навичками:

1. Огляду і клінічного обстеження дитини з захворювання кровотворної системи
2. Оцінки фізичного розвитку дитини за номограмами сигмальних відхилень відповідно до віку
3. Пальпації шкіри, підшкірної клітковини, м'яких тканин, живота, судин
4. Пальпації периферичних лімфовузлів
5. Визначення характеристик та частоти пульсу
6. Перкусії легень, серця, живота
7. Аускультатії легень, серця, живота
8. Вимірювання артеріального тиску на верхніх та нижніх кінцівках
9. Оцінки стану свідомості
10. Оцінки даних лабораторних досліджень (загальний аналіз крові, рівень заліза, феритин, фолієвої кислоти, ціанокобаламіну у сироватці крові, рівень загальної залізо зв'язувальної функції у сироватці крові, рівень загального білірубіну та його фракцій у сироватці крові, мієлограма, коагулограма, рівень факторів згортання крові, загальний аналіз сечі).
11. Вирішення клінічних ситуаційних задач, відпрацювання навичок огляду пацієнта, демонстрація та відпрацювання навичок виконання маніпуляцій за переліком 5, інструктаж та відпрацювання навичок на симуляційних муляжах, тренувальні вправи з діагностики найбільш поширених геморагічних захворювань у дітей.

4. **Підбиття підсумків:** диференційний залік (наприкінці модулю).

5. **Список рекомендованої літератури** (основна, додаткова, електронні інформаційні ресурси):

Основна:

1. Клінічна педіатрія: навчальний посібник: у 2 т. Т. 2 / М. Л. Аряєв, Л. І. Сеньківська, Н. Г. Лотиш та ін. – Одеса : Олді+, 2025. – 222 с.
2. Неонатологія: підручник: у 3 т. / [Т. К. Знаменська, Ю. Г. Антипкін, М. Л. Аряєв та ін.]; за ред. Т. К. Знаменської. – Львів: Видавець Марченко ТВ. 2020, Т1. 407 с; Т2 .455 с.; Т3. 379 с
3. Педіатрія. Диференційна діагностика. Невідкладні стани. М.Л.Аряєв, Н.В.Котова, О.О. Зелинський [та інш.]; за редакцією Аряєва М.Л., Котової Н.В. Одеса: ОНМедУ. – 2017. – 280 с.

Додаткова

1. O'Brien S. Approach to the child with bleeding symptoms: Literature review. - UpToDate: Sep 19, 2019. - https://www.uptodate.com/contents/approach-to-the-child-with-bleeding-symptoms?search=Approach%20to%20the%20child%20with%20bleeding%20symptoms&source=search_result&selectedTitle=1~150&usage_type=default&display_rank=1
2. Наказ МОЗ України від 14.09.2021 № 1945 "Про затвердження Уніфікованого клінічного протоколу первинної медичної допомоги «Інтегроване ведення хвороб дитячого віку»"
3. Наказ Міністерства охорони здоров'я України 18 липня 2024 року № 1259 СТАНДАРТ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ СЕРЦЕВО-ЛЕГЕНЕВА РЕАНІМАЦІЯ У ДІТЕЙ (базові та розширені заходи)
4. Наказ МОЗ України № 1269 від 05.06.2019 «Екстрена медична допомога: догоспітальний етап. Новий клінічний протокол»

Електронні інформаційні ресурси

1. <http://moz.gov.ua> – Міністерство охорони здоров'я України
2. www.ama-assn.org – Американська медична асоціація / American Medical Association
3. www.oapn.od.ua- ГО "Одеська Асоціація лікарів-педіатрів та неонатологів"
4. www.who.int – Всесвітня організація охорони здоров'я
5. www.dec.gov.ua/mtd/home/ - Державний експертний центр МОЗ України
6. <http://bma.org.uk> – Британська медична асоціація
7. www.gmc-uk.org- General Medical Council (GMC)
8. www.bundesaerztekammer.de – Німецька медична асоціація
9. https://www.who.int/workforcealliance/members_partners/member_list/ipa/en/ - Міжнародна асоціація педіатрів / International Pediatric Association (IPA).
10. https://ginasthma.org/wp-content/uploads/2024/05/GINA-2024-Strategy-Report-24_05_22_WMS.pdf GINA Global Initiative For Asthma. 2024
11. https://kdigo.org/wp-content/uploads/2017/02/KDIGO-2021-Glomerular-Diseases-Guideline_English_LN-2024-Update.pdf KDIGO 2021 Clinical

Practice Guideline for the Management of Glomerular Diseases

12. <https://aamsmedacademy.com/> American Academy of Medical Sciences (AAMS)
13. <https://nam.edu/> The National Academy of Medicine (NAM)
14. <https://cutt.ly/utqgtt7I> Підручник Нельсона з педіатрії - електронна книга Elsevier на VitalSource, 21-ше видання
15. <https://www.amazon.com/Averys-Neonatology-Pathophysiology-Management-Pathophysiology/dp/1451192681>
16. International Pediatric Association (IPA)
https://www.who.int/workforcealliance/members_partners/member_list/ipa/en/